

**MAGNI OPERIS || DE OMNI=||BVS GERMANIAE ||
EPISCOPATIBVS || EPITOMES:||**

CONTINENS ANNALES || Archiepiscopatus MOGVNTINI ac duodecim ||
alioru[m] Episcopatum, qui Moguntino Suffra=||ganeatus titulo subsunt:
Item BABEN=||BERGENSIS Episcopatus, ab || omni iugo Archiepiscopali ||
exempti.||

Brusch, Kaspar

Noribergae, 1549

VD16 B 8782

Decimvm, omnes Aureatenses, hodie Aystetenses.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64715](https://nbn-resolving.de/urn/resolver.pl?urn=urn:nbn:de:hbz:466:1-64715)

CATALOGVS EPISCOP.

Sic me iamdudum tuus es t Mauricius ille,
Complexus præsul saepe fauore suo.
Incolument nobis quem cœli numina seruent
Fida diu, atq; omni prosperitate beent.

DECIMVM CAPVT
de omnibus Aureatensibus uel
Aychstetensibus Præ-
fulibus.

EPISCOP Atus Aychistadianus, olim ab Aureatt
uetustæ urbis (quam Hunni uastarunt) rui-
nis reliquijs ac ruderibus, Aureatensis appellatus, ad
Almonum uel Altimulam Norici annem situs : cœpit
annum Christi circiter 744. De eius origine recitabo
breuiter & bona fide quam inuenio & ex uarijs mo-
numentis collegi ueram Historiam. Erat annum Christi
circiter septingentesimum et tricesimum, religiosissi-
mus quidam & summa uitæ sanctimonia prædictus
Anglorum Rex Richardus: qui singulari pietatis stu-
dio Regnis ac facultatibus suis desertis, relictis item in
Anglia uxore S. Bonna et filia S. Æwalburgi cum duos
bus filijs Æwinibaldo ac Æwilbaldo, religionis ergo
terra mariq; ad uaria sanctorum loca peregrinatus:
tandem Romanam etiam contendit, ut & Pontificem ibi
adiret

adiret ac Sanctorum Dei Apostolorum Petri ac Pauli
templa & ossa uideret. In hoc cursu cum uenisset Lu-
cam febri illic correptus, post pauculos dies in sancta
Christi confessione pie moritur: summo studio filios
prius cohortans, cum ad pietatem ac religionis Chri-
stianæ amore, tum uero ad doctrinæ de Christo huma-
ni generis liberatore propagationem. Sepelitur itaq;
Lucæ magno filiorum luctu, in templo S. Frigidiani,
ubi miraculis diu claruit, cum tali inscriptione:

Hic Rex Richardus requiescit sceptriger alius,
Rex fuit Anglorum, formosorum populorum.
Regnum dimisit, pro Christo cuncta reliquit:
Ergo Richardum nobis dedit Anglia sanctum.
Hic genitor Sanctæ Vualburgis & extitit almae
Et Vuilibaldi sancti simul & Vuunibaldi
Suffragijs quorum nobis det regna Polorum
Largifluus Christus, præstat qui singula solus.

Mortuo & humato parente Richardo, pergit filij
insucepta peregrinatione, uenient Romam ad Pon-
tificem Maximum Gregorium III omnium religionis
ergò peregrinantium summum benefactorem, à quo
clementer accepti, cum aliquandiu Romæ mansissent,
incidit ibi Vuunibaldus etiam in grauissimum morbum,
monens tamen fratrem Vuilibaldum, ut suscep tam reli-
gionis ergò peregrinationem pro utroq; continuaret.
Vuilibalbus fratri obtestanti morem gerit, dicta

Aa : salutaa

CATALOGVS EPISCOP.

Salutatione abit, peregrinatur Hierosolymam, omnia
terræ Sanctæ loca, amore eius (qui ea olim in regione
sanguine suo uniuersum genus humanum liberaſ-
ſet) summo studio inuisens ac perreptans, non ociosus
interim sed nusquam non Christū alijs etiam eodem ſu-
dio peregrinantibus, diligenter moſtrans, cōmendans,
ac illustrans. Hanc peregrinationem ſuam omnem in
ſeptennijs ſpacio absoluit. & unibaldus Romæ interim
aliquandiu decumbens, pristinæ tandem ualeſtudini,
Dei optimi maximi beneficio reſtituitur: ubi aliquan-
diu permanens, & pontifici ac toti urbi imprimis cha-
rus fuit, nam & singulari uitæ Sanctimonia, & non
uulgari doctrina præditus erat. Accidit autem, ut eo-
dem tempore S. Bonifacius primus Moguntinensis
Archiepiscopus, & Germanorum Apostolus, à Pipi-
no Galliarum Rege Romam mitteretur ad Pontificem
Gregorium tertium: apud quem cum audiret S. Boni-
facius Anglus, ſororis ſuæ S. Bonnæ maritum, Regem
Richardum ex hac uita emigrasse, ſuosq; ex chariſſi-
ma ſorore nepotes, & wilibaldum in Palæſtinam peregri-
natum, & wilibaldum uero Romæ propter inſignem
eruditonem cum ſumma pietate coniunctam in prelio
effe: uocatum ipsum ad ſe, in præſentia Pontificis Gre-
gorij, post uarios ultro ciuoq; habitos sermones, ut
ſecum in Germaniam abeat, orat ac facile persuadet.
Cæperat iam S. Bonifacius in Thuringia ac alijs uicia-
nis prouincijs multa conſtruere cœnobia, in quibus &
iuuentus

iuentus crudiretur, ac studia sacrarum literarum & pietatis florerent: horum cœnobiorum septem frequenter (quorum unum erat Sultzbergense) præfecit Archicpiscopus gubernatorem ac Abbatem hunc & unibaldum nepotem suum. Tandem & unibaldus etiam peregrinatione sua absoluta Cassinense monasterium instituti Benedictini ingressus, aliquandiu ibi quieuit: unde fratrem & unibaldum quæsturus cum Romane etiam uenisset, audit ibi ab ipso Pontifice cum cum Archiepiscopo Moguntino S. Bonifacio in Germanias profectum ac ibi septem monasterijs Abbatem ac inspectorem præfectum, in summa esse apud gentem Thuringicā existimatione. E Roma igitur Moguntiā profectus, S. Bonifaciū conuenit: is propagandæ Christianæ doctrina ergo nuper adeo auxilijs Pipini Galliarie Regis, & Odilonis Bauariæ ducis Episcopatus duos instituerat, Heripolensem in Francis, Frysingensem in Bauaris, quibus præfecerat doctores ac gubernatores, sanctos Dei viros sibi sanguinis etiam uinculo, & patriæ necessitudine coniuctos, S. uidelicet Burcardum Heripolensi: S. Corbinianū Frysingensi. Erat ea ipsa ætate, pius quidā in Bauariæ finibus Regulus, Schwigerus nomine, illustris ac opulentissimus comes de Hirsberg: Is pietatis studio ac zelo quodam magnam sui comitatus partem Deo Optimo Maximo offerens, Sanctum Bonifacium orauit, ut in hoc comitatu etiam Episcopatum constitueret, & monasteria, in quibus

A. A. 3. Hirze

CATALOGVS EPISCOP.

viri docti ac pii ad gubernandasq; Ecclesi as idonei educari possent, conderet. Quod cum se Archiepiscopus facturum receperisset, mox loca omnia ad Almonum annem sita obequitans, nouo ac futuro Episcopatui locum designatus eam sedem elegit, quæ est inter Nasenfelsum castrum ac ueteres Aureatensis urbis ab Attyla olim funditus eversæ ruinas, quas accolæ nunc Vueissenkirchen uocant. Ibi templum adhuc reliquum in honorem beatæ Virginis Mariæ consecrans, S. Vuilibaldū etiam eius loci primum Episcopum in præsencia Schwæggeri comitis Hirsbergensis designat, ipsa die Sanctæ Marie Magdalene: Postea paucis diebus elapsis eundem in Thuringiæ cœnobio Sultzberg dicto, præsentibus S. Vuunibaldo eius loci primo Abate, S. Burcardo Herbipolensi Episcopo, ac Schwægero comite noui Episcopatus primo fundatore consecrat, Anno Christianæ salutis Septingentesimo quadragesimo quinto, commendans ei summo studio Ecclesiam nouam ornandam ac ampliandam, cui cum præficeretur S. Vuilibaldus agebat ille iam annum etatis suæ quadragesimum primum. Huius Episcopatus inspectores ac gubernatores ad hæc nostra usq; tempora tali serie ac ordine solent numerari.

I. VVILIBALDV S Richardi Anglorum Regis ex S. Bonna Diui Bonifacij primi Moguntini Archiepiscopi sorore filius, & eligitur in primum antisitem
ac Præ

ac Præfulem Aureatensem à S. Bonifacio Archiepiscopo Moguntino, anno Dominicæ Incarnationis Septingentesimo quadragesimo quinto: is exciso quereteto circa Almonum annem, primum instituti Benedictini cœnobium ibi condere cœpit, in quo pī sacerdotes Deo diligentissime seruientes, exemplo suo multos sœculares etiam homines (ut eundem locū incolerent) ad se inuitarunt: quibus undiquaq; certatim ad relligiosorum hominum consuetudinem affluentibus ac tuguriola sibi prope Monasterium ædificantibus, misnuit Episcopus Vilibaldus cum monasterium tum aedes illas priuatorum hominum ac Mechanicas artes excentiū muro ac fossis, appellans iam id oppidum, ab excisis quercubus Aychistadium, quasi oppidum succisarum Quercuum loco conditum: Etsi ab aliquibus etiam Ebustum appellatum fuisse, ex uetus tis monumentis ostendi potest. Appellabatur item in memoria veteris ac ab Hunnis uastatae urbis Aureatum: Episcopatus uero utroq; uocabulo, & Aychistadianus & Aureatensis. Huius rei testis est lapis in media Cathedrali Basilica ciuitatis Aychistiana positus, & ab humo in altum levatus, talcm habens inscriptionem:

Hic requiescunt ossa Episcoporum
Aureatensis Ecclesiæ.

Præfuit Sanctus Vilibaldus Aureatensi Episcopatus
annis

CATALOGVS EPISCOP.

annis 36 summa cum laude sapientiae pietatis ac bona administrationis. Donatur à S. Bonifacio tali priuilegio, ut Episcopatus Aychistadianus omnium qui Moguntino Archiepiscopatu, suffraganeatus titulo subsunt, summus sit ac dignissimus. Et ut Episcopus eius loci semper sit Cancellarius Archiepiscopi Moguntiani, & in omnibus conuentibus ac Synodis sedeat à dextris Archiepiscopi. Sub eius gubernatione uenit è Thuringia in eam Norici aut Rhiæsæ partem (quam Schwanfeldum uocant) frater & unibaldus, sancte conuersationis Abbas anno 750: is utriusq; sexus ibi Monasterium Heydenheymense construens, reliquum uitæ in eo, monachorum scilicet eius loci Abbas relligiosissime exegit. Soror uero utriusq;, S. & Walburgis post mortem matris Bonne à fratribus in Germaniam accersita, quæ iam in Thuringico quodam monialium cœnobio summa uitæ innocentia multos annos exegerat, ab eodem fratre suo & unibaldo, monialium congregatiou Noui cœnobij Heydenheymensis praefecta est Abbatissa. Præfuit & unibaldus Heydenheymensi Abbatiæ annis decem, & obiit anno Domini 760 ætatis suæ sexagesimo. Sepelitur ibi honorifice cum tali inscriptione:

Hic & unibaldus Richardi filius almus:
Qui regnum Anglorū mox linquens, hoc monachoru
Claustrum fundauit, Benedictiq; rigauit
Nomina septingento quinquagesimoq; anno.

S. & Walburga

S. Walburgis defuncto fratre sedecim adhuc annis prefuit, tandem & ipsa annorum plena huic saeculo ualedixit, anno domini 776. Sepelitur in Heydenheimensi templo prope fratrem. S. Willibaldus uero primus Episcopus Aureatensis emigravit ex hac lachrymarum ualle, septima Iulij anno domini 781, etatis suae anno se ptuagesimo septimo. Sepelitur in urbis a se constructae summo templo, ubi miraculis coruscare dicitur. Extat de eo Epigramma, quod quia integrum non est, duos tantum eius uersus, reliquis mendosis omissis, hue adponam.

Willibalde tuos primus regis Aureatenses

Forma decusque; pium gemmaque; pontificum.

2. GEROCHVS & generc & uirtute nobilissimus, successit S. Willaldo in gubernatione Episcopatus Aureatensis, anno domini 781: prefuit laudabiliter annis uiginti. Construxit magnificam Basilicam Aureatensem, dedit Ecclesiae aram portatilcm e solid*o* auro. Ex Heidenheymensi coenobio fecit preposituarum, cum non admodum honeste ibi uiueretur. Sub hoc Episcopo construxit ac fundauit Carolus Magnus potentissimus Galliarum rex, Wildsburgense D. Benedicti coenobium, prope Weissenburgum oppidum eodem loco situm, ubi antea Pipinus uenationibus eius tractus admodum delectatus, sacellum S. Nicolai considerat. Obiit tandem Episcopus Gerochus anno domini 80, Imperante Carolo Magno.

A A 1 AGA

CATALOGVS EPISCOP.

3. AGANVS subrogatur Episcopo Gerocho, præfuit et pie et prudenter annis 17. Emigravit ex hoc lugubri sacculo, sexta Nouembrium, anni à nato Christo 319, legitur fuisse innocentis ac sanctissima uitæ, nullius rei æque studiosus quam propagandæ et illustrandæ doctrinæ de filio Dei humani generis liberatore.

4. ADELVNGVS eligitur in Episcopum anno domini 819, præfuit annis uiginti duobus: Decessit ex hac mortali uita uicesima quinta Augusti, anno domini 841, imperante Lohario primo.

5. ALTINVS succedit Adelungo: præfuit annis 17. Valedixit mortalium hominum conuersationi uicesima prima Februarij, anno domini 853 imperante Ludouico secundo. Obtinuit precibus suis apud Pontificem Maximum Gregorium quartū, ut S. Sola Anglus (qui olim cum Sanctis uiris & Wilbaldo et & Winebaldo peregrinatus in eandem prouinciam uenirat, ac Caroli Magni subsidijs Solenhouianum considerat monasterium, cuius primus Abbas à Carolo Magno constitutus innocentissime illic uixerat) de tumulo leuatus, diuorum numero adscriberetur.

6. ODGERVS constitutus Episcopus Aichis stadianus, anno domini 858 laudabiliter ibi præfuit uiginti tribus annis. Obiit septima Iulij, anno incarnationis dominicae 881. Transtulit consensu Pontificis Maximi Adriani secundi S. Walburgin de tumba

mulo leuatam ac diuarum numero inscriptam, ex Heidenheyensi cœnobio Aichstadium: ubi cœnobij S. Walburgis primus legitur fuisse fundator Odgerus iste, quod postea à Leodegario comite ad Os Lyci uulgo Lechsgmund, & auctum & illustratum est magnifice.

7. GODESCALCVS cōstituitur antistes ac præsul Ecclesiæ Aichstadianæ, ab Imperatore Carolo Crasso: Præfuit annis tantum tribus & duodecima Nouembrium, anni à nata salute sempiterna 884 in domino obdormiuit.

8. ERCKENVVALDV ex posteris Caroli Magni summo loco natus, eligitur in præsulem Aureatensem anno domini 884. Præfuit octodecim annis prudenterissime ac utilissime. Consecutus est ab Arnulpho Imperatore HASENRIETANVM potentissimum Rhiæsæ cœnobium S. Benedicti: ex quo Benedictinis Monachis nimis licentiose uiuentibus eieclis, fecit secularium Canonicorum Collegium, quod hodie mutata ueteri appellatione, non Hasenriedt à temporibus, sed meliori omniæ Herrenried, à dominis ac religiosis eum locum tenentibus nominare solent. Huius Episcopi temporibus cœpit Virginum Deo dicatarū cœnobium in oppido Monheyem. Impetrauit à Ludouico tertio eius nominis Imperatore IVS cudenæ monete. Absoluit naturæ debitum decimo tertio Octobrium, anno Christianorum 901.

VDAL

CATALOGVS EPISCOP.

9. VDALFRIDVS eligitur unanimi consensu
cleri ac populi in successorem Erkenbaldi, anno domi-
ni 902. Praefuit utilissime annis uno & triginta sub
Imperatoribus Ludouico tertio, Conrado primo, Hen-
rico Aucupe, quibus omnibus fuit longe charissimus,
& à quibus plurima impetravit insignia suis Eccles-
ijs priuilegia. Commutauit hanc lugubrem uitam cū
longe fœliciore in ipsis Iani Calendis, Anni à nato
Christo seruatore 933.

10. STARCHANDVS succedit Episcopo Vdels-
frido, vir ob plurimas insignes uirtutes omni laude
dignissimus: S. Ulrico Augustano Episcopo coniun-
ctissimus. Praefuit laudabiliter annis triginta duobus:
Huius Episcopi temporibus constructum est Anhua
sense ad annum Zvernicum insigne Benedictinorū mo-
nasterium, ab Ernesto comite de Thruhedingen, &
eius sororio Hartmanno Barone de Lodenburg, anno
domini 959. Adfuit Imperatori Othoni Magno fortiter
ac fœliciter ad Lycum pugnanti contra Hunnos. Ibi
ab hostibus infidelibus deprehensus Episcopus iste
Starchandus in Lyco fluvio suffocatus ac submersus
est, undecima Februarij, anni à nato Christo 965. Res-
uehitur ab ipso S. Ulrico Episcopo Augustano Aich-
stadium, & ibi honorifice sepelitur. S. Ulricus ex
Aichstadio discedens cum ad Veterem pagum in subli-
mi monte situm (unde tota urbs uideri potest) ues-
nisset, uersa facie ad templum ciuitatis Aichstadianae

sic

Sic exclamasse fertur. Vale & wilibalde uir sanctissime,
uale: Ego omnium mortalium mihi charissimum iam
prope te deposui ac scelui, ioco ad tuam istam ur-
bem post hac uenire amplius animus mihi non est: uiue
igitur & aeternum uale.

ii. REGINOLDVS uir doctissimus trium line-
guarum egregie peritus, Musicus eximius, tribus
Othonibus Imperatoribus longe charissimus, a quo
bus multa insignia priuilegia consecutus est. Eligie-
tur in Episcopum Aichstadianum post mortem Star-
chandi. Praefuit laudabiliter ac utilissime annis 24.
Obiit quarta Aprilis, anno domini 989. Scripsit uitas
Sanctorum Nicolai, Blasij: & wilaldi item ac & unio
baldi fratrum. Ampliavit ac illustriorem fecit Basili-
cam Cathedralem. Sub hoc Antistite instauratum &
egregie auctum est Bergense coenobium monialium
S. Benedicti, duabus lapidibus ab oppido Aichstadia-
no situm, ab illustri ac religiosissima domina PIA ucl
GVTA Gisberti Lotharingiae Ducis filia, cuius maris
tus Bertholdus a Lechsgmund amore pietatis aureis
& argenteis clinodijs liberalissime donauit summum
templo Aichstadianum.

ii. MEGINGOSVS uel Megingaudus comes ad
Os Lyci uulgo Lechsgmund propinqua sanguinis ne-
cessitudine S. Henrico Imperatori eius nominis secun-
do coniunctus, eligitur in Antistitem Ecclesiae Aurea-
ensis, anno salutis 989. Praefuit ei fidelissime annis 24.

Euocat

CATALOGVS EPISCOP.

Euocatur ex hac lachrymarum ualle, uicesima secunda Aprilis, anni à nata salute Christianorum 1014. Sepelitur in summa Basilica, cum maximo omnium suorum luctu. Consequitus est à Pont. Max. Leone septimo potestatem S. Willibaldi Episcopi è tumulo levandi, & diuorum numero adscribendi: in cuius honorem ac perpetuam memoriam suspendit in media Basilica Cathedrali cupream & ubiq; pulcherrime decuramat coronam, cum tali inscriptione.

Hanc Willibaldo Pharam construxerat almo
Præsul deuotus Mengosus nomine dictus.

Qui pius hunc sanctis precibus coniungit eundem
Turmis Angelicis cœlesti nomine sanctis.

Hoc pater & natus, nec non & spiritus alius
Efficiat firmum, fixum solidumq; per ævum.

13. GVNDECKARVS alijs Guntzo appellatus, patre aedituo Babenbergensi natus: constituitur Episcopus Aurcatensis anno domini 1014 ab Imperatore Henrico Claudio Babenbergensi Episcopatus fundatore, qui sub hoc ipso Episcopo plurima Episcopatui Aichistadiano abrasa & alienata Babenbergam contulit: totam Noribergam & omnia loca in dextra Pegnisi annis sita Babenbergensi Diocesi adjiciens. Præfuit Episcopus iste annis quinq; uenationū amansissimus. Valdixit huic uitæ mortali, uicesima decimæ trium, anni à nato Christo, Millesimo decimo nono. Nordlingum Rhiæsæ oppidum sub hoc Episcopo

pera

permutationis iure ab Episcopatu Aichstadiano ad Ratisbonensem deuolutum est.

14. VVALTHERVS succedit Gundeggaro, præfuit annis duobus fideliter: Aditurus Romam propter certa quædam Episcopatus sui negotia, Obiit in itinere apud Rauennates, ubi & terre parenti in Archeepiscopali templo redditus est, uigesima Decima brium anni 1011.

15. HERIBERTVS eximia doctrina ac sapientia præditus, & si genere etiam nobilis, tamen uirtute multarumq; optimarum disciplinarum cognitione ac uitæ integritate longe nobilior, eligitur in Episcopum Aichstadianum anno domini 101. Præfuit laudes liter annis uno & uiginti. Condidit multos egredios Hymnos, quorum adhuc usus est in Ecclesia Aystetensi: Construxit ex imis fundamentis longe ampliorem ac augustinorē faciens summam Ecclesiam Aueratensem. Aedificauit item sacella sanctorum Blasij ac Martini, item extra urbem eo ipso in loco (ubi prius Episcopus à S. Bonifacio est inaugurus) magnificum templum D. virginis matris. Ampliavit item & auxilijs Leodegarij cuiusdam Comitis liberalissime donauit, & quasi de nouo fundauit Monasterium Sanctæ Walburgis, quod est intra muros urbis Aychstadianæ. Idem Leodegarius fundator Conphugensis uel Gempfingensis Coenobij celebratur. Heribertus Episcopus Monasterium etiam

con-

CATALOGVS EPISCOP.

condidit eo ipso in monte, in quo nunc Episcopale S. milibaldi castrum situm est, quod postea iterum condidit, solo S. Petri Sacello permanente: Fuit Imperatori Conrado secundo longe charissimus, is Episcopatum ex Aichstadio Noribergam in cœnobium S. Egidij transferre uolens, Heribertum Romanam pro pontificio consensu impetrando ablegauit: Qui cum iam in itinere esset uersus Romanam, Imperator habitis super ea translatione, pluribus deliberationibus, priorem sententiam mutauit, ac missis legatis Episcopum reuocari iubet. Episcopus moleste ferens, nō succedere quod instituisset, in recursu graui morbo correptus, Frysgum concessit ad eius loci Episcopum, summo sibi amicitiae uinculo coniunctum, Egelbertum: Vbi post pauculos menses naturæ debitum absoluit, anno domini 1042 mense Augusto. Reuicitur Aichstadium ac honorifice ibi sepelitur cum tali inscriptione.

Ecce Dei scrivus, præsul iaceo hic Heribertus.

16. GOZMANNVS germanus frater Episcopi Heriberti, eligitur in fratris successorem unanimi consensu totius cleri, anno domini 1042. Præfuit duobus saltibus mensibus, dedicauit et consecravit unâ cum S. Brunone Episcopo Herbipolensi magnifice constructum templum S. Walburgis: Inter ea solennia subito morbo correptus post triuum moritur, dum Episcopus Bruno adhuc esset Aichstadij, à quo terræ mandatus est, decima septima Octobrium, eiusdem anni 1042.

GEBE

17. GEBEHARDVS comes à Kalw, Suevus: pa-
tre Harduigo, matre uero Bitzella natus, propinqua
sanguinis necessitudine Imp. Henrico III coniunctus:
iuuenis quidem etate, sed doctrina sapientia & mo-
rum grauitate prudentissimis senibus equiparandus:
eligitur in Episcopum Aichstadianum anno 1042 una-
nimi totius Canonicorum collegij consensu, erat iste in
maxima apud omnes Imperij proceres existimatione:
ita ut uteretur eius consilijs in maximis Imperij nego-
cijs Imp. Henricus. Chuno uero Bauariæ dux in Pan-
nonias iter faciens, commendauit ei totius Bauariæ in-
terim administrationem. Præfuit Ecclesiæ Aychistadia-
næ annis tredecim laudabiliter. Postea cum 19 Aprilis,
anno 1054 mortuus esset Romæ Pont. Max. Leo no-
nus, comes à Dagspurg, Alsata: & Cardinales missa
ad Imperatorem legatione, peterent alium Pontificem,
electus est in Comitijs Moguntinis unanimi consensu
omnium Germaniæ Episcoporum, Gebhardus iste
præsul & antistes Aystensis. Romam itaq; profectus
anno Dominicæ Incarnationis 1055 decima octaua
Aprilis ibi Pontifex Max. designatus & consecratus
non amplius Gebhardus, sed Victor secundus est ape-
pellatus. Præfuit Romanæ sedi summa cum laude an-
nis duobus mensibus tribus, multas urbes ac arces ad
Patrimonium Petri recuperans, quæ ante a fuissent per-
uum abstractæ. Celebravit concilium in urbe Florentia-
na: erat totius cleri acerrimus censor, ac reformator.

B b

Ama.

CATALOGVS EPISCOP.

Anno Domini 1056 ab Imp. accersitus in Germaniam uenit, natalem D. Virginis celebrans Goslarie. Ibi cum Imp. Henricus III grauiter decumberet, Henricum filium Romanorum Regem constituit ac ut coronaretur ac statim à Pont. Max. Victore secundo cōfirmaretur effecit. Postea Imperator s. Octobrium ex hac mortali uita ad aeternam concessit: Hunc Pontifex Spiram aucti bi ac in sua præsentia honorifice sepeliri fecit. Inde Romanum redditurus, ipse etiam in itinere graui morbo correptus, 28 Iulij, anni a nato Christo 1057 ex haclachrymarum ualle euocatus est. Sepelitur Rauenna in suburbio ad D. Virginem.

13. GVNDECARDVS Agnetis Imperatricis scellanus, Spire ab Henrico Rege cuius præcipuus erat Consiliarius Episcopatui Aychstadiano præficitur, post resignationem Gebhardi Pontificis Maximi: anno Domini 1057 qui hactenus Episcopatu sese non abdicarat. Præfuit fideliter ac utiliter annis octo decim. Absoluit turres summi templi inchoatas ab antecessore suo: coniunxit Altimulæ ripas firmissimo ponte saxeo. Decessit ex hac mortali uita ad immortalē secunda Augusti, anno dominice incarnationis Millemino septuagesimo quinto. Sepelitur in S. Ioannis facello à se condito. Erat humilimo animo præditus, qui in publicis literis non aliter se scribere ac profiteri solebat, quam peccatorem & minimum inter S. Wilibaldi fratres.

19. Vdala

9. VDALRICVS eligitur unanimi consensu totius Canonicorum summi collegij senatus, anno Domini 1075. Praefuit fideliter ac utiliter annis uiginti tribus. Sub cofundatum est monasterium Castel à Friderico comite de Castel ac Bertha eius coniuge, comitissa à Vuolffnardshausen: facientibus ex castro suo Castellano, sedem ac domicilium monachis instituti Benedictini. Legitur idē Episcopus consecrasse anno Domini 1095 cœnobium monialium Pergense. Obiit decima septima Nouembrium anni à nata salute humani generis 1098.

10. EBERHARDVS Marchio à Schwinfurto, Othonis Marchionis ac Sueorū ducis apud Schwinfurtum residentis, ac Dominæ Petriſſe inclytæ à Wolf harishausen comitissæ filius: eligitur unanimi consensu totius Capituli in Episcopum Aureatensem anno Dominiæ incarnationis Milleſimo nonagesimo octauo. Praefuit periculofißimis temporibus summa cum laude et eximia moderatione annis tredecim. Interfuit Synodo Moguntina, in qua actum est ab omnibus Imperij statibus de tollendo grauiſſimo schismate quod tunc temporis erat inter Henricum III, Imp. ac Gregorium VII, Pontificem Maximum. Vbi post longas ac multiplices deliberationes, à communibus Imperij statibus, Eberhardus Episcopus Romanus allegatur, ut Germaniam apud Romanum Pontificem excusaret, ac omnem obedientiam polliceretur

B.b. 2 Ecclæ

CATALOGVS EPISCOP.

Ecclesiæ ac sedi Romanæ. Sed is Romam petens, Imp.
Henrico IIII proditus, in Tridentinæ uallis angustijs,
ab Alberto Regio quodam præfecto capitur, sed mox
à Guelpheo arma aduersus Adalbertum sumente
magnanimitter liberatur. Aychistadiū igitur reuersus,
postea domi manens summo studio Ecclesiæ suæ præ
fuit, quam multis bonis pagis ac utilissimis prædijs,
egregie etiam dotauit & auxit. Valedixit tandem hos
minum in terris uiuentium conuersationi sexta Ianua
rij, Anni à nato Christo IIII.

21. DALRICVS secundus huius nominis : eli
gitur post mortem Episcopi Eberhardi. Præfuit fide
liter ac utilissime annis 13. Obiit peste consumptus, ter
tia Septembrium anni à nata salute humani generis
Millesimi centesimi uigesimi quinti. Fuit summus ami
cus ac benefactor sui c'eri.

22. GEBHARDVS, & ipse huius nominis se
cundus : illustris ac religiosissimus comes ab Hirsa
berg. Eligitur in Episcopatus Aychistadiani à suis ma
ioribus olim fundati gubernatorem ac antistitem, anno
Domini 1125 unanimibus totius summi Canonicorum
senatus suffragijs. Præfuit summa cum laude annis 24.
Habuit Germanum fratrem, Ernestum comitem Hir
bergensem, qui anno Domini 1129 pietatis Christianæ
zelo construxit ac fundavit Blanckenstetensem Bene
dictinorum Abbatiam insignē. Gebhardus iste ex præ
positura Heydenheimensi iterum Benedictinam Abba
tiam

tiām fecit, electis cum consensu Pont. Max. Eugenij tertij fæderotibus, qui aliquandiu sub præposito non admodum religiose ibi uixissent. Interfuit Rhentensi Synodo in Gallijs celebratae. Obiit decima septima Martij, Anni à nato Christo 1148.

23. BVRCARDVS homo simplex & ignavus, consequutus est Episcopatus Aychistadiani gubernaculum ac fasces à Rege Conrado tertio. Præfuit annis quatuor: eiccit Abbatem & monachos Benedictinos ex Heydenheymo monasterio. Iccirco Romæ accusatus ab Abbe, qui non istam solum uiolentiam, sed magis eius etiam insignem ignauiam, omnibus in Pontificis Curia aliqua authoritate præstantibus reuelabat: ab Eugenio tertio exauthoratus est anno Domini 1153. Extant de eo tales uersiculi:

Non, uirtutis egens Burcardus, erat bene degens,
Dedecus Ecclesiæ se facit esse suæ.

Præfulis hic morem nullum tenuit neq; honorem,
Sed tantum nomen, cuius & umbra fuit.

24. CONRADVS nobilis heros à Mörbergk, Bauarus: constituitur & confirmatur ex Abbe coenobij Wildsbergensis sapientissimo ac eximie docto Monacho, in gubernatorem Episcopalis Ecclesiæ Aychistadianæ, ab Eugenio tertio, P. M. anno Domini 1153. Fuit Friderico Barbarossa optimo Imp. longe charissimus, à quo Rebdorffensi pago non procul ab urbe ad Almonum amnem sito donatus est: in hunc

B b 3 pagum

CATALOGVS EPISCOP.

pagum Episcopius iste subsidijs Friderici Barbarossa
aedificauit magnificentum cœnobium Canonicorum Re-
gularium S. Augustini, in quo hodie adhuc studia sub
Patre Rebendorffensi eximie docto egregie florent. Hoc
monasterium cum anno domini 1159 egregie absoluisset,
curauit sibi in eodem etiam adornari tumulum iuuus
adhuc, in quem mortuus aliquando collocaretur. In
Heydenheymense cœnobium reduxit Abbatem, &
monachos antea eieatos: pulsis iam iterum sacerdotali-
bus sacerdotibus, mirum in modum ibi triumphans
tibus. Cumq; annis octodecim laudabiliter ac utilissi-
me præfuisse, decepit tandem ex hac lachrymarum
ualle ad pacem ac quietem sempiternam, decima ter-
tia Ianuarij, anno Dominicæ Incarnationis 1171. Sepes-
litrur honorifice in Rebendorffensi à se fundato ac libe-
ralissime dotato cœnobia.

25. EGIOLPHVS eligitur concordibus suffra-
gijs totius Capituli in successorem antistitis Conradi an-
no 1171. Vir ualde bonus ac humanissimus, sed afflictissi-
ma ualitudine præditus: & qui Chiragra primum mi-
serere uexatus ac totus Contractus, tandem arcano sed
iusto tamen Dei iudicio obmutuit. Præfuit undecim ana-
nis, & anno Domini 1181 Episcopatum Canonicorum
senatus libere et summa cum gratiarum actione, quam
manibus & gestibus expressit, resignauit.

26. OTHO assumitur in locum resonantis Egio-
lolphi ab unanimiter consentiente clero: præfuit summo
studio

Studio prouehendi ac amplificandi Episcopatus annis
tredecim. Religionis ac Ecclesiasticarum Ceremonia-
rum studiosissimus, qui primus ueniret ad templum,
ultimo è templo discederet. Condidit facellum resur-
rectionis Christi. Ambulauit ab his Babylonis
fluminibus ad portum aeternæ quietis anno Dominicæ
Incarnationis 1196.

27. HERDOVICVS comes à Sultzbach, aut (ut
Abbas quidam Planckenstetensis monasterij annotauit)
comes ab Hirsberg, Gebhardi comitis Hirsbergensis;
Aduocatæ Eystetensis p̄feci germanus frater : ex
comitissa sortassis Sultzbacensi æditus. Is ex p̄posito
summi collegij factus & designatus est Episcopus Au-
reatensium Ecclesiarum anno Domini 1196, Canonicæ
ac legitime electus unanimi totius Ecclesiæ consensu.
Praesuit laudabiliter ac honestiss. me annis uiginti octo.
Mortuus est secunda Maij, anno Domini 1194, Impe-
rante Friderico secundo. Extat de eo tale adhuc
distychon.

Herduicus uitam duxit uirtute politam,
Mente Deo gratus, p̄eclara styre p̄q; natus.

28. FRIDERICVS nobilis ab Hauerstat uel
Haumstat, eligitur ab uniuerso Capitulo in p̄fulem
Eystetensem, mortuo Episcopo Herdouico. Praesuit
annis duobus optime ac utilissime : euocatur ex
hac momentanea ad diuturniorem ac sempiternam

B b 4 uitam

CATALOGVS EPISCOP.

uitam anno Christianæ salutis 1126. Imperante Fridri-
co secundo.

29 HENRICVS nobilis heros à Zipplingen, Sue-
uus: Designatur ex Augustano ac Aychistadiano Ca-
nonico in Episcopum Aureatensem anno Domini 1126.
Fuit rei familiaris et administrandæ Oeconomiae stu-
diosissimus, qui plurimum profuisset Episcopatui, si
Deus diutius eum fauisset Ecclesiæ Aychistadianæ.
Præfuit autem tribus tantum annis, mensibus duobus.
Construxit Mornsheymensis arcis Basilicam collegia-
tam. Obiit decima Ianuarij, anno Christianæ redemp-
tionis 1129.

30. HENRICVS huius nominis secundus, nobilis
à Disthingen: Sueuus, eligitur in Episcopum unanimi-
bus Capitularium omnium sententijs statim post mor-
tem Henrici Zipplingensis. Præfuit laudabiliter et
optime annis quinq; mensibus tribus. Obiit ultima Iu-
lij, anno 1134.

31. HENRICVS tertius huius nominis, nobilis
Regulus à Rabensperg: successit Henrico Disthingensi,
præfuit fideliter ac fœliciter annis tribus. Obiit ultima
Iunij, anno salutiferi partus Millesimo ducentesimo
tricesimo septimo.

32. FRIDERICVS secundus huius nominis, no-
bilis heros à Parsbergk, vir eximie doctus ac sapien-
tissimus, eligitur in Episcopū Aychistadianū ab una-
nimiter ei suffragante uniuerso summi Collegij senatu.

Præ-

Præfuit prudentissime ac fœlicissime annis nouem.
Euocatur ex hac mortali uita 18 Iunij, anni à nato
Christo 1146. Sepelitur honorifice in S. Iohannis
facello.

33. HENRICVS quartus huius nominis, comes
Wirtenbergensis: eligitur post mortem & fata Friderici
concordibus Capitularium uocibus anno domini
1246. Præfuit bene ac utiliter 13 annis. Transtulit in
medium Basilicam Cathedralem ossa S. Wilibaldi pri-
mi Episcopi. Obiit decima tertia Maij, anno redempti
orbis 1259, sepelitur cum omnium suorum publico lu-
ctu in summo templo Aichstadiano. Sub eius gubernatione
fundatum & liberalissime dotatum est magnificum uirginum Vestalium cœnobium, BEATORVM
portæ titulo ac nomine nobilitatum, instituti Bernardini
in Hirsbergensi comitatu situm, à Ludouico alibi
Godefrido de Soldberg equite aurato, ac imperato-
ris Friderici secundi ministeriali, Anno dominice in-
carnationis 1153.

34. ENGELHARDVS alijs Eckhardus dictus,
successit Henrico quarto, anno salutis 1159. Præfuit re-
ligiosissime ac utilissime annis duobus. Reædificauit
ex imis fundamentis summam Basilicam, hodie adhuc
conspicuam, cum insigni ac memorabili choro S. Wilibaldi:
quem tamē morte præuetus nō absoluit. Obiit
anno domini 1161 Moguntiæ in congregata Dioceſa-
na Synodo, ubi & honorifice terra parenti in eius

Bb s urbis

CATALOGVS EPISCOP.

urbis Cathedrali Basilica redditus est cum omnium
publico luctu.

35. HILDEBRANDVS nobilis regulus à
Mern, Engelhardo succedens: præfuit laudabiliter
ac optime annis octodecim. Absoluit chorum S.
Æwilibaldi & eius tumulum pulchre ibi collocari &
adornari fecit, anno domini 1176. Eadem ætate erea
Etum est à Ludouico Bauarorum duce, accendentibus
huius Episcopi etiam subsidijs, cœnobium Franci
Scanorum apud Iugolstadium. Obiit in Vigilia annun
ciationis Mariae, anno domini Millesimo ducentesimo
septuagesimo nono, imperante Rodolpho Habsburg
io. Sepelitur in medio choro S. Æwilibaldi.

36. REYNBOTO nobilis heros à Müllnkhart,
eligitur uno omnium Capitularium ore, ac unanimi
consensu. Præfuit summa prudentia, ac utilissime ana
nis octodecim. Emit oppidum Spaltense, arces item
Werenfelsum ac Abenbergum cum adiacentibus ter
ritorijs: reliquas Episcopatus arces pulchre instauras
uit ac munitiores fecit. Sub huius Episcopi guber
natione ædificauit illustris comitissa domina Sophia
de Hirsberg, cum consensu & auxilijs filiorum suo
rum Gebhardi & Gerhardi comitum Hirsbergens
ium; Prædicatorum monasterium Aureatense. Obiit
Episcopus Reinbotho uigesima sexta Augusti, anno
incarnationis dominice, Millesimo ducentesimo nona
gesimo septimo. Sepelitur in S. Æwilibaldi choro.

CON

37. CONRADVS secundus huius nominis, nobilis Regulus de Peffnhausen ex Bauaris natus, electus secunda Nouembrium, anni a nato saluatore 1297. Consecratur Moguntiae ab Archiepiscopo Gerardo Eppensteinio in uigilia S. Martini. Praefuit annis septem, mensibus octo. Vendidit arcas Kipsenbergensem, Gundelsheymensem & Sandeferensem: inclusit moenibus, ac ex pagis oppida fecit, Mornsheymium & Ambergum. Interfuit comitiis, quae habita sunt ab Alberto Austrio Imperatore Norimbergae: ibi de sessione cum Episcopo Vuormatiensi certans ostensis diplomaticis, quibus probabat sibi dignorem locum deberi, uicit. Huius Episcopi temporibus obtulit Deo Opt. Max. & Ecclesiae Aichstadianae illustris ac generosus comes, Gebhardus ab Hirsberg ultimus laudatissime sue gentis, ex Ducissa Bauarica Ludouici ac Henrici sorore natus, & auitam arcem ac totum comitatum Hirsbergerensem, cum oppido Berchingensi, ac toto ad hunc comitatum pertinente territorio. De hac donatione extant sequentes uersiculi.

Montem ceruorum clarum, castrumq; decorum:
Et res Comrado Gebhardus ego tibi trado:
Quas Vuillibaldi uice suscipias patris almi
Aeternā ut requiem mihi is impetrat atq; salutem.

Decessus

CATALOGVS EPISCOP.

Decesserunt ex hac mortali uita & Episcopus iste Conradus, & liberalissimus iste comes Gebhardus, uno & eodem anno, uidelicet anno domini 1305. Episcopus in fontium salutarium coenobio Cisterciensi, unde Aichstadium reuectus in summa urbis Basilica honorifice sepelitur, sub rubeo marmore, quod postea parieti insertum est. Gebhardus uero in arce Hirsbergensi, ex qua Rebdorffum auctus, ibi in media Ecclesia honorifice tumulatur.

38. IOHANNES à Dierpheyem, Heluetius nobilis illegitime natus in agro Tigurino: doctrina uero multiplici ac sapientia summa præditus, Alberii Imperatoris Cancellarius ac intimus consiliarius: Primū pro ingentibus suis meritis ab hoc ipso Imperatore summa Basilicæ Tigurinæ Præpositus designatus, tandem ab eodem senatui Canonicorum Aichstadiaz norum diligenter commendatus, haud grauatum ab ipsis etiam ad eius Episcopatus gubernationem admittitur. Incidit ibi statim in grauissimas ac biennales contentiones cum ducibus Bauariæ, comitatum Hirsbergensem ad se rapere uolentibus, sed Episcopus summa sapientia sua ac fauore (quem habebat apud Imperatorem) cauissam per se bonam facile obtinuit ac uicit: non sinens sibi & Ecclesiæ suæ talem bolum è faucibus eripi. Auocatur anno domini 1307 ab ipso Pontifice Maximo Clemente V ad gubernationem Episcopatus Argentinensis. De quo plura leges in Argentinum

nensium Catalogo, folio sexagesimo nono.

39. PHILIPPVS nobilis Regulus à Rodtsams-
hausen, Alsata: Doctor sacrarum scripturarum, &
Abbas Barisiensis Cistertiensium ordinis cœnobij,
missus unà cum Iohanne Episcopo Aichistadiano ab
Imperatore Alberto Austrio Romanam, ibi à pontifice
Clemente quinto ad prandium inuitatus, Aichistadia-
no Episcopatui præficitur. Ioannes uero à Dierp-
heim, ipse quoq; à Pontifice clementissime acceptus,
Argentinensis Episcopus designatur. Præfuit laudabi-
liter annis sedecim, mensibus duobus: Emit arces
Wartbergensem & Gredingensem. Recuperauit Her-
riedenium. Huius Episcopi consensu uastatum, ac solo
equatum est Erlishofensem castrum, latronum ac rapto-
rum infame latibulum. Decessit ex haec mortali uita
uicesima quinta Februarij, anno domini 1312. Sepelitur
in summa Basilica ante suggestum.

40. MAR QVARDVS nobilis ab Hageln, Sue-
uus: coadiutor antea aut Vicarius Episcopi Philippi
per integrum sexennium, elitur anno domini 1312 in
Episcopum. Præfuit duobus tantum annis, sed utilissi-
me. Construxit arcem Mornsheymensem, emit cœno-
bium Mosbrunnense cum adiacente territorio. Condi-
dit ac fundauit prope summam Basilicam, Canonicorū
nouum Collegium, Deo Opt. Max. ac beatæ Virginis
dicatum. Obiit in Vigilia S. Richardi, anno domini
1314. Sepelitur honorifica pompa funebri in nouo D.
Virginis

CATALOGVS EPISCOP.

virginis Collegio à se fundato.

41. GEBEHARDVS tertius huius nominis, comes à Graysbach, præpositus summi templi Aichstadiani, eligitur in eiusdem Episcopum ac gubernatorem unanimi totius Capituli consensu. Praefuit laudabiliter annis tribus, mensibus octo. Sequitur Imperatorem Ludouicum Bauarum in Italiam: quo Pissas obidente & oppugnante, cum grassaretur pestis in imperatorio exercitu: Obiit etiam Episcopus iste Gebhardus, non procul à Luca, in die exaltationis Crucis, Anno salutiferi partus Millesimo trecentesimo uigesimo septimo. Vehitur Lucam & ibi in coenobio S. Frigidiani, prope S. Richardi Anglorum regis tumulum, terræ parenti redditur.

42. FRIDERICVS tertius huius nominis, Lantegrauus Leuchtenburgensis: Abbas monasteriorum Cisterciensis instituti, Lankhenbeymensis ac Eboraëensis. Constituitur & confirmatur Episcopus Aichstadianus, anno domini Millesimo trecentesimo uigesimo octauo, à Pont. Max: Ioanne uicesimo secundo. Sed non est receptus à Senatu Canonicorum Aichstetensium, qui interim Episcopatus gubernationem commenderabant Friderico Burgrauio Noribergensi, Aystetensi & Ratisbonensi Canonico prudenterissimo ac optimo, qui mox ad Ratisbonensem Episcopatum gubernandum postulatus 24 annis ibi summa cù laude praefuit. Fridericus Leuchtenburgius ex hac uita

A Y S T E T E N S I V M .

152

vita deceſſit, anno domini 1319 in arce Holnſtein prope Berchingum ſita. Auehitur inde primum Eboracum: poſtea uero in Waldſassene coenobium, ubi in Leuchtenburgensium principum ſacello, prope alios eiusdem ſtemmatis maiores ſuos terrae parenti redditur, Anno a Christo nato 1330.

43. HENRICVS quintus huius nominis, nobilis pincerna à Reichenegk, Canonicus Ratiſbonensis & prepoſitus Collegij S. Iohannis, conſtituitur Epifcopus Aichſtadianus ab eodem pontifice Max. Iohanne II in odiū Ludouici Bauari, anno 1329. Praefuit annis quinq; utiliſſime, in quibus Reichenouienſem arcem acquiſiuit, & oppidum Herrieden mœnibus inclusit ac pulchre muniuit: Veniente autem Imperatore ex Italia coactus fuit cedere. Seceſſit itaq; Noribergam anno domini 1334 ubi cum adhuc nouem annis quietiſſime & omnino ſolitarie ferè uixiſſet, abſoluit tandem naturæ debitum in ipſa die S. Scholasticæ anno domini 1343. Sepelitur in monialium coenobio quod Vallis Angelorum appellatione ornatū, nō procul eſt à Reipub. Noribergensis oppido Hersbrugk. Adminiſtrauerunt interim Aichſtadianum Epifcopatum D. Rabanus Dapifer de Doulbursſtetten, & dominus Albertus de alta rupe, ſummi Collegij prepoſitus, qui ambo poſtea ad Epifcopalem dignitatēm aſſumepti ſunt.

44. ALBERTVS nobilis heros de Alta rupe,
antea

CATALOGVS EPISCOP.

antea summae Basiliceæ præpositus, ac tandem Episcopatus etiam administrator: eligitur mortuo Episcopo Henrico quinto à toto Capitulo in Episcopum, anno domini 1343. Præfuit laudabiliter ac utilissime annis septem, & anno domini 1351 à Clemente sexto exauthentatur: nullam ob caussam, quam quod pontifex dicere, se solum habere ius ac potestatem conferendi Episcopatus, cui uellet: non Archiepiscopum Moguntinum, cuius confirmationem Pontificia non uolebat æquipollere. Non eiecit eum tamen sequens Episcopus Bertholdus à Pontifice Aichstadium missus, sed ut erat natura placidus, mitis ac humanissimus, facile Albertum virum etiam quietum gubernationis conseruarem tulus: donec eum Deus ex hac uita euocaret, quod factum est in Ianuario anni a nato Christo 1355. Sepelitur in summo templo ante S. Wilibaldi chorūm, prope Baptisterium.

45. BERTHOLDVS Burgrauius Noribergensis, anno ætatis suæ decimo tertio, Teutonicorum dominorum ordinis insertus, honeste ac laudabiliter in eo uixit, tamdiu donec in orientali Francia primū, et tandem in Borussia etiam fieret Provincialis commendator: His dignitatibus ac officijs præfuit laudabiliter ad annum usq; ætatis suæ tricesimum primum, tum anno domini 1351 à Pontifice Max. Clemente sexto, Episcopus Aichstadianus designatur & confirmatur. Præfuit utilissime ac summa cū laude annis 14. Construxit ex imis

ex imis fundamentis extra urbem in sublimi monte magnificum castrum Episcopale, in honorem S. Wilibaldi primi Episcopi, vocavitq; S. Wilibaldi castrum. Emigravit ex hac lachrymarum ualle decima sexta Septembrium anni à nato Christo 1365. Auctitur in fontium Salutarium cœnobium, & ibi cum suis maioribus Burggrauis Noribergensibus cum honesto uirtus tum suarum elogio spelitur.

46 RABANVS uel Rabano, nobilis heros & genere & uirtute, Dapifer à Wilburgstetten, qui antea aliquandiu etiam administrator fuerat, iam post mortem Bertholdi Episcopi eligitur unanimi consensu omnium Capitularium in Episcopum Aychstadianum. Confirmatur ab Urbano V. Pont. Max. apud Auiniensem, in die S. Wilibaldi anni 1365. Praefuit sapienter ac utiliter annis septendecim, mensibus decem. Obiit in die S. Lucæ anni à nato Christo 1383: Sepclitur honorifice in S. Wilibaldi choro prope Episcopū Hildebrandū.

47. FRIDERICVS quartus huius nominis, comes Oetingensis, successit Episcopo Rabano, Canonice ac legitime electus anno Domini 1383, etatis sue anno uicesimo tertio. Consequutus est confirmationem à Pont. Max. Urbano sexto. Praefuit summa cum laude ac utilissime annis triginta duobus. Emit castra Danubense ac Brunegense cum adiacente territorio. Construxit arcem Herriedensem ex imis fundamentis, Richenouiana arce deiecta: Item turrim illam excelsam

Cc Arbergen

CATALOGVS EPISCOP.

Arbergensis arcis, et turrem castri S. Vuilibaldo dicta
ti. Egregie illustravit domum, quam Episcopus Aychi
stadianus habet intra muros urbis Noribergensis. Con-
struxit magnificentam domum frumentariam in oppido
Spalt. fuit latrociniorum ac seditionum summus hostis.
Obiit in Aystetenfi Palatio Episcopali decima nona
Septembrium anni à nato Christo Millesimi quadrin-
gentesimi decimi quinti, quo cœpit concilium Con-
stanciense. Sepelitur honorifice in S. Vuilibaldi choro,
ante aram S. Barbaræ à se fundatam.

48. IOANNES secundus huius nominis, Baro
ab Heydeck: summi collegij Bambergensis preposi-
tus, eligitur in Episcopum Aychistadianum anno Do-
minicæ Incarnationis Millesimo quadringentesimo de-
cimo quinto. Præfuit fideliter quatuordecim annis.
Obiit in die S. Erasmi, anni Christianorum Millesimi
quadrungentesimi uigesimi noni in arce S. Vuilibaldi:
Sepelitur in Basilica Aychistadianæ choro, eidem
S. Vuilibaldo sacro.

49. ALBERTVS secundus, nobilis heros à
Rechberg, eligitur unanimi consensu totius cleri post
mortem Ioannis antistitis: præfuit optime ac utilissime
annis sedecim, ob incomparabilem humanitatem omo-
nibus hominibus summe charus, pacis etiam ut cates-
ri ferè omnes antecessores studiosissimus: qua insigni
uirtute longe excellit Episcopatus iste Aureatensis
omnes alios, quos habet uniuersa Germania, Soli enim

Aurea

Aureatenses & Aychstadiani, conseruandæ pacis &
tranquillitatis publicæ semper amantes ac studioſi,
nunquam arma ſumppiſſe, nunquam bella geſuſſe,
aut ullius inquietis authores fuſſe leguntur. Erit opa-
pidum & Caſtrum Dollenſteinēſe à Baronibus de
Heydeck: illuſtrauit pluribus ædificijs Palatiū Epis-
copale intra muros Aychſtadianos ad pontem ſitum.
Obiit in die S. Gorgoni, anno Dominicæ Incarnatio-
nis Millesimo quadringentesimo quadragesimo quin-
to. Scpelitur in S. Wilibaldi choro, ante aram Sanctæ
Barbaræ.

50. IOANNES tertius huius nominis, nobilis
heros ab Aych: eligitur concordibus uocibus ac ſen-
tentijs Capitularium omnium post mortem Alberti
Epifcopi, à quo erat educatus. Doctor ſacrarum ſcri-
pturarum ac Pontificiarum legum, uir eloquens ac ſa-
pientiſſimus. Præfuit laudabiliter ac utiliſſime oclodea-
cum annis, mensibus tribus. Fuit Alberti secundi Ima-
peratoris Cancellarius, non ipſi ſolum chariſſimus,
ſed & omnibus Germaniæ principibus, Imprimis
uero Pontifici Maximo Pio ſecundo, qui audiens eum
ex hac mortali uita emigrasse, dixit Ronæ in publica
omnium Cardinalium confeffu: Ecclesiæ merito deplo-
randā eſſe mortē huius Epifcopi, que uere iam am-
ſiſſet auream ſui corporis columnam in Germanijs.
Fuit acerrimus cleri reformator. Pauperum uero pa-
ter longe humaniſſimus. Construxit Xenodochium.

Cc 2 Aych

CATALOGVS EPISCOP.

Aychistadianum de nouo, ut pauperes & ægroti ha-
berent commodas habitationes. Passa est sub eo ali-
quid detrimenti Ecclesia, propter uicinum malum: bel-
lum uidelicet Ludouici Bauarorum ducis, contra Ala-
bertum Marchionem Brandenburgensem gestum. Euo-
catur ex hoc mortali sæculo in ipsis Ianuarij Calendis
anno Domini 1464: Sepelitur in cœnobio S. Vualbur-
gis, facello S. Agnetis à se constructo, cum tali uirtus-
tum suarum elogio:

De Aych cui nomen erat, claraq; ex styrpe Ioannes,
Aureatenis tu hic præsulis ossa uides.

Si Deus aut superi uiuunt, & amoena piorum
Sunt loca, nec probitas munere cassa suo est:

Hunc bene pro meritis lector iam credere dignum est.
Inter cœlicolas commumerasse Deum.

51. GVLIELMVS nobilis à Reichenaw, eligitur
ex Canonico Aychistiano in Episcopum unanimi
consensu totius summi collegij: præfuit sapientissime
ac utilissime annis triginta tribus. Emit oppida, ar-
ces ac pagos plurimos: Meßingum, Amsbergum,
Hoffstettum, Reutcnbuchum etc. Fuit Imperatori Fri-
derico tertio & eius filio D. Maximiliano longe chas-
risimus, erat enim insigni uirtute, Eloquentia uero
summa præditus: de quo non inepie inter alia cantar-
tus est uersiculus iste, in quo & Soloni Athenien-
sium sapientissimo legislatori & Solomoni sapientissi-
mo regi assimulatur.

At tibi

At tibi Solonis Mens Praeful & Os Solomonis.

Huius Episcopi temporibus constructum est à uiris nobilibus cœnobium uirginū, Mariæ lapis, inter Reb dorffum ac Aychstadium situm, & Franciscanorum cœnobium in Memingensi monte à Ludouico Rheni Palatino ac Bauarorum duce. Obiit decima octaua Nouembrium, anni à nato Christo 1496. Sepelitur cum omnium suorum luctu in S. Vuilibaldi ornatiſſimo choro: cum talibus inscriptionibus:

Vuilemo Episcopo Aystetensi, uiro omnium uirtutum ornatiſſimo, quem ob singularem fidem atq; prudentiam Fridericus Cæsar & Maximilianus Rex, non modo in consilium de maximis Imperij rebus precipuum aſciuerunt, sed etiam Legatum: Alter ad Mathiam Hunnorum, alter ad Carolum Gallorum Reges miserunt: Maximilianus etiam post Friderici patris obitum, parentis loco in summis rebus habuit & uerbis compellare confueuit P. Vixit in Episcopatu annis triginta tribus.

Magnam si qua uiro tribuit Sapientia laudem,

Hic summo Praeful dignus honore iacet.

Cui nihil obijciunt inimici, præter honestum

Crimen: quod Regi & Cæsari amicus erat.

52. GABRIEL nobilis Regalus ab Eyb, Ostros
francus: eligitur à toto Canonicorum summi collegij
senatu ex Babenbergensi ac Aychstadiano Canonico,
Cc 3 in Epi

CATALOGVS EPISCOP.

in Episcopum Aychistadianum, quinta Decembris
anni à nato Chr. sti 1496. Fuit Episcopus egregie do-
ctus, cum summa laude in Germaniae & Italiae Academ-
ijs tamdiu uersatus, donec doctoratus titulum con-
queretur: præfuit Episcopatu Aureatensi prudentissi-
me annis 39. Fuit pacis amantissimus, ac custos diligen-
tissimus: qui et si laceſitus aliquoties, tamen sese conti-
nuit, ac dicere solitus fuit, se hoc uel illud negotium
commendare dijudicandum Deo Opimo Maximo, ue-
ritati, legibus ac S. Vuilibaldo. Fuit uir iustus, et iusti-
ciæ defensor ac aquitatis custos summus. Omnibus
bonis benignus, omnibus charus. Subditos suos
nulla unquam exactione grauans: quorum pater fuit
magis quam Dominus, longe fidelissimus. Valedixit
huic mortali ſeculo prima Decembris, anni à nato
Christo Millesimi quingentesimi tricesimi quinti,
in S. Vuilibaldi arce: ex qua in urbis ſummarum Basili-
cam deportatus, ibidem honorifice humatus eſt, cum
tali Epigraphe:

Hic oubat antifles clara de gente Gabriel
Aeditus, Ecclesiæ gloria magna ſuæ:
In quo consilium, solers prudentia rerum
Floruit agnitio dexteritas q; uiro.
Hic ſimul à clero duras subtraxit habendas,
Defendit q; ſuum cum pietate gregem.
Legitimos auxit census, quo tutius ipſe
Consuleret patriæ rebus & uſq; ſacris.

In lona

A Y S T E T E N S I V M

In longos igitur uitam fœliciter annos

Produxit sanus corpore, mente magis.

Hunc modo defunctum fatalis continet urna:

Ad quam turba frequens cum prece spargat aqua-

53. CHRISTOPHORVS Marsallus à Bappen
heym: eligitur à toto concorditer consentiente clero
in successorem Episcopi Gabrielis, decima quarta Dea
cembrium, Anni à nato Christo 1535. Præfuit annis qua
tuor. Obiit anno Dominicæ incarnationis Millesimo
quingentesimo tricesimo nono.

54. MAURICIVS ex nobilissima Huttenica fa-
milia in Ostrofrancis natus: vir eximia uirtute, multa
plici doctrina, incomparabili morum suauitate ac plus
rimarum linguarū absoluta cognitione ornatisimus,
Præpositus summi Heripolensis collegij, constituitur
Episcopus Aureatensis uicesima septima Iunij, anno
Dominii 1539 unanimi consensu omnium summi senatus
Aureatensis procerum. Interfuit Carolinis Comicijs
omnibus. Præstet suæ Ecclesiæ fideliter ac summa cum
laude hoc currente adhuc anno Dominicæ Incarnatio-
nis 1549.

At tu Maurici illustrissime & optime princeps,

Chare uiris doctis omnibus atq; bonis:

Parce mihi, quod te breuiter delinio saltē:

Qui Colophoniaco carmine dignus eras.

In quem conclusit (diues Natura bonorum

Quicquid habet) clemens & bonus ille Deus!

CC A CHIUS

CATALOGVS EPISCOP.

Cuius mortales tegimur bonitate pere nni,

Quotquot in hac uita pauperiore sumus.

Mox erit, ut (qui marmoreum te hoc tempore feci)

Ex auro effingam te meliore modo.

Te patris interea tueatur filius ingens,

Conseruet nobis incolumentq; diu:

Et pacem in patriam te consultore reducat,

Quæ grassantibus est undiq; pressa malis.

Cessent dissidia, & redeant è tristibus iris

Germani tandem in foedera prisca uiri.

Vnum concordi Dominum pietate colamus,

Omnia qui solus trinus & unus agit.

Qui propter gnati meritum uult omnia nobis

Condonare pius propicius q; pater.

Est breue adhuc nobis in mundo hoc paupere tempus

Ante fores q; Dei est iudicis illa dies.

Vltima nempe dies, quæ cœli in regna uocabit,

Virginis, hos, natum qui coluere Deum:

Sed qui non coluere, illos Acherontius ignis

Obruet, æternis obijciet q; malis.

Has prohibe ærumnas à nobis Christe redemptor,

Omnia qui potes ac omnia solus habes.

Ad Hil.

AD HILDESHEYMENSEM VR-

bem in Saxonibus sitam Schediasma

Gaspars Bruschij Poetæ

Laureati.

Accipe tu quoq; diua tuos Hildesia patres

Doctores ueteres Pontificesq; uiros.

E priscis qui te eduxere erroribus olim

Et Christi ueram te docuere fidem.

Qui te qui murosq; tuos, tua mœnia, templa

Illustresq; tibi constituere domos.

Hos ego in obscuro positos & luce carentes

Hactenus, hoc uolui sic celebrare libro.

Ne tuus ille periret honos, sed gloria toto

Et tua & ipsorum posset in orbe legi.

Quod decet officium te nostrum agnoscere grato

Pectore: sic tibi sint omnia fausta: Vale.

VNDECIMVM CAPVT

de omnibus Hildesheymen-

sibus Episcopis.

HILDESHEYMENSIS Episcopatus in Saa-
xonibus fundatus ac institutus est, primum à Ca-
rolo Magno Galliarum Rege, ac Imp. Rom. cum de-
uicto Saxonum magno Duce Ædwardo, primus rel-
igionem Christianam per totam Saxoniam plantaret,

Ce
ab